

ABD Emperyalistleri, Baskıcı Taliban Rejimi İktidara Dönerken Afganistan'da Aşağılayıcı Bir Yenilgi Yaşıyor

15.08.2021 • Revcom Yazıları • Yeni Komünizm

Editörün Notu: Aşağıdaki makale Afganistan'da yaşanan son gelişmelere ilişkin 16 Ağustos 2021 tarihinde revcom.us web sitesinde yayınlanmıştır.

Kaynak için bkz: [U.S. Imperialists Suffer Humiliating Defeat in Afghanistan as Oppressive Taliban Regime Returns to Power](#) (revcom.us)

Bizler baskıya girerken, Afganistan'daki ABD yanlısı hükümet ve silahlı kuvvetler çöktü. Bunlar ABD'nin silahlandığı, eğittiği, övündüğü, 20 yıl ve milyarlarca dolar harcadığı güçlerdir. Böylece önemli sayıda ABD askerinin orada bulunması gerekmeden ABD egemenliği altında bir Afganistan temin edebildiler. ABD'nin ayrıca, Afganistan'da hem savaşta hem de eğitimde yer alan, en üst noktada sayısı 100.000'leri bulan on binlerce askeri vardı.

Ancak ABD (ilk önce Trump yönetiminde ve Biden yönetiminde de devam etti) kendi birliklerini, müteahhitlerini ve paralı askerlerini geri çektiğini açıkladığı anda Afgan güçleri parçalanmaya başladı. ABD'nin tam olarak geri çekilmesi için ilan edilen tarih (11 Eylül) yaklaştıkça, ABD'nin 2001'de iktidardan uzaklaştırdığı çok daha küçük -ancak fanatik olan ve savaşlarda sertleşmiş- İslamcı köktendinci Taliban ordusunun saldırısı karşısında çöküş hızlandı.

14 Ağustos Cumartesi günü, Taliban, başkent Kabil hariç Afganistan'daki hemen hemen her büyük şehri ele geçirdi. Çoğu durumda Afgan ordusu ya savaşmadan eridi ya da taraf değiştirdi. Pazartesi günü, Afganistan Cumhurbaşkanı Ghani istifa etti ve ülkeden kaçtı. Taliban güçleri başkanlık sarayının kontrolünü ele geçirdi; ABD bayrağı devasa büyükelçiliğinden indirildi ve binlerce çalışanı belgeleri yakmayı sonlandırarak acele tahliye için Kabil havaalanına

helikopterle gönderildi.

Biden yönetimi, öncelikle ABD askeri, diplomatik ve sivil personelinin, havaalanı da dahil olmak üzere şehrin tüm kontrolü ele geçirilmeden önce ABD askeri, diplomatik ve sivil personelinin dışarı çıkabilmesini sağlamak için 6.000 ABD askeri için çabalıyordu.

İnsani Kriz ve Taliban Yönetiminin Kabusu

Açık olmak gerekirse, Taliban -1990'ların ortasından ABD ve müttefikleri tarafından 2001'de kovulana kadar Afganistan'ı yöneten aşırı köktendinciler- halk kitleleri için bir kabustu ve halen de öyleler. Zaferleri özellikle kadınlar için ciddi olarak kaygı vericidir. Taliban'ın İslami Şeriat hukuku versiyonuna göre, kadınlara ailelerindeki erkeklerin gerçek mülkü muamelesi yapılıyor, dışarı çıktıklarında baskıcı başörtüsü (burka) takmaya zorlanıyorlar ve bu kuralların ihlali nedeniyle ortaçağ cezalarına ve hatta ölüme maruz kalıyorlar.

Dahası, Taliban (ABD gibi) (1) düşmanlarıyla işbirliği yapan herkesten, sadece üst düzey yetkililer değil, düşük düzeyli görevliler, askerler, öğretmenler vb. intikam alma konusunda bir geçmişe sahiptir. Bütün bunlar ve çatışmalar nedeniyle, Taliban kontrolü Afganistan'a yayılırken çok sayıda insan -(BM yaklaşık 400.000 tahmin ediyor)- sınırdan batıya İran'a (2), doğudan Pakistan'a ya da Kabil'in başkentine giderek yaşadıkları topraklardan kaçtılar. Bütün bu koşullarda insanlar çaresiz durumdadır, çoğu zaman yiyecek ve su olmadan hareket ediyorlar ve bu durum COVID pandemisinin ortasında oluyor. Hijyen ve sağlık hizmetlerine erişim olmadan aç ve evsiz yaşadığınızı bir hayal edin. Ölümcül bir salgın, dokunaçlarını birbiri ardına sararken sokaklarda ya da mülteci kamplarında yüzlerce ya da binlerce insan arasında yaşadığınızı bir hayal edin!

ABD - "İyi Adamlar" DEĞİLDİR!

Dolayısıyla şu anki durum Afganistan'daki halk kitleleri için gerçekten vahimdir. Aynı zamanda, ABD'nin yenilgisinin büyük bir trajedi olduğu, Amerika'nın bu durumda "iyi adamlar" olduğu ve 20 yıldır desteklediği hükümetin ilham verici bir demokrasi deneyi olduğu efsanesi, gerçeklikle tamamen çelişmektedir.

Örneğin Afgan devleti ve ordusunu ele alalım: ABD medyasında ve siyasi liderler arasında bu silahlı kuvvetlerin hızlı çöküşü hem bir gizem hem de bir trajedi olarak görülüyor. İkisi de değil. Gerçekte bu durum, yabancı işgalciler ve işgalcilerin yerleştirdiği baskıcı ve yozlaşmış hükümet adına gerici bir askeri savaş gerçeğinin tahmin edilebilir bir yansımasıdır.

ABD, 2001'de Afganistan'ı işgal etmeye hazırlanmaya başladığı andan itibaren, bir dizi rüşvet yoluyla ABD'ye "kazanılan" çirkin bir dizi savaş ağaları ve bölgesel despotlarla, Afganistan halkı üzerindeki güçlerini artırmak için bunu fırsat bilen ve/veya tıpkı ya da daha fazla gerici Taliban güçleri ile rekabet ve düşmanlıklar şeklinde ittifaklar kurdu. Bu yüzden sadakatleri her zaman duruma bağlıydı ve ABD'nin ayrıldığı ve dolayısıyla Taliban'ın kazanacağı netleştğinde, çoğu ya geri çekildi ya da Taliban'a geçti. Bu silahlı kuvvetlerdeki askerler genellikle maaşsız, yarı aç ve bir maaş çekinden başka bir şey için savaşmıyorlardı. Onlar da bir baskıcı rejimi diğerine karşı savunmak için kaybedecekleri bir savaşta hayatlarını tehlikeye atmak istemiyorlardı.

Afganistan'da Savaş Sırasında Yaşam

ABD medyası ayrıca, Afgan toplumunu ABD kontrolündeki bir tür demokrasi ve kadınların kurtuluşu için bir işaret olarak resmetmeye çalıştı. Bu acımasız bir şakadır. ABD, trilyonlarına rağmen (çoğu bombalamaya ve insanları öldürmeye harcanmıştır ya da her düzeydeki yozlaşmış yetkililer tarafından hortumlanmıştır) harcama konusunda inliyor. Afgan halkının koşulları, diğer çoğu üçüncü dünya ülkesiyle karşılaştırıldığında korkunç derecede kötüydü.

İlk olarak, savaşın kendi bedeli vardı, en az 43.000 ve belki de 220.000 kadar sivil savaşla ilgili nedenlerden ötürü öldü. ABD ve Afgan ordusu düğünlere, cenaze törenlerine, okullara ve hastanelere defalarca bombalı saldırılar düzenledi. Sadece iki hafta önce Afgan Hava Kuvvetleri Helmand Eyaletindeki özel bir hastaneyi bombaladı, iki kişiyi öldürdü ve tesisi yok etti. Savaşta 60.000'den fazla Afgan askeri öldü.

“Genç bir Afgan kadın gazeteci, sokakları, özellikle kadınlar ve çocuklar açısından büyük ölçüde ıssız olarak nitelendirdi ve Taliban’ın yapabileceklerinden korktuğu için kendisinin umutsuzca normalde giydiği kot pantolonu yerine başörtüsü (hijab) takmak zorunda kaldığını söyledi.”

Üstüne üstlük, zaten yoksul olan bu ülkede ekinler ve köyler de yok edildi, ekonomi bozuldu ve dağıldı. Beş yaşın altındaki 1,3 milyon çocuk yetersiz beslenmeyle karşı karşıya kaldı. 5 ila 14 yaş arasındaki dört Afgan çocuktan en az biri, ailelerinin hayatta kalmasına yardımcı olmak için çalışmak zorunda. 2014 itibariyle, çocukların (erkek ve kadın) sadece yüzde 54’ü okula gidiyordu. Yine İnsan Hakları İzleme raporuna göre 2017’de “denizaşırı kalkınma yardımlarının yalnızca yüzde 2 ila 6’sının eğitim sektörüne gittiğini” bildirdi. Bütün bunlar savaş makinesine ya da ABD yanlısı elitlerin ceplerine büyük meblağlar girerken yaşandı.

Baskıcı Bir Rejimi Sürdürmede Küçük Reformların Rolü

Evet, kırsal alanlarda, küçük şehirlerde ve kentsel gecekonduarda büyük çoğunluğun karşı karşıya olduğu ilişkiler ve koşullar gözetildiğinde, daha büyük orta sınıf ve eğitilmiş nüfusa sahip büyük şehirlerde, özellikle Kabil’de bazı baskıcı kısıtlamaların belirli bir dereceye kadar azaldığı

doğrudur.

Kabil’de daha cesur kadınlar geleneksel İslami kıyafetler yerine kot pantolon giyebiliyor, entelektüeller ve gazeteciler bir dereceye kadar konuşabiliyor (hükümet ya da Taliban tarafından hala önemli bir saldırı riski olmasına rağmen), birçok kadının seçilmesi de dahil olmak üzere kamu görevleri için seçimler yapıldı.

Ancak bunlar, toplum çapında bir dönüşümün, baskının, yoksulluğun ve sömürünün kökünün kazınmasının başlangıcı olmaktan ziyade, yabancı emperyalizme ve barbarca bir toplumsal düzene (3) hizmet eden bir rejime bağlı hale gelmeleri için nüfusun bir kısmına verilen asgari tavizlerdi. Yanlışlıkla daha fazla ve daha iyi bir şeyin olduğuna inananlar ve örneğin kadın hakları için gerçekten savaşmak için adım atanlar, şimdi acı bir şekilde ABD’nin bunu asla umursamadığını öğreniyorlar, ve ABD kendi halkını (ve birkaç Afganı) ülkeden çıkarırken Taliban misillemesiyle yüzleşmek üzere adeta yüz üstü bırakılıyorlar.

İleri Gitmek

Şimdiki durum çok akışkan. Başyazımız ***Taliban Afganistan’ı Ele Geçirirken ve Amerika Yenilgiyle Uzaklaşırken... İNSANLIĞIN ÇIKARLARI NEREDE?*** makalesinde de söylediğimiz üzere ABD’nin Afganistan’a ve tüm bölgeye hakim olma projesinin küçük düşürücü yenilgisi çok iyi bir şeydir, ancak Taliban’ın zaferi kötü bir şeydir. Böylece Afganistan’daki kadın ve erkek kardeşlerimizin karşı karşıya olduğu acil durum daha da vahim hale gelmiştir. Kabil’deki pek çok kişi arasında büyük korku hüküm sürüyor. Genç bir Afgan kadın gazeteci, sokakları, özellikle kadınlar ve çocuklar açısından büyük ölçüde ıssız olarak nitelendirdi ve Taliban’ın yapabileceklerinden korktuğu için kendisinin umutsuzca normalde giydiği kot pantolonu yerine başörtüsü (hijab) takmak zorunda kaldığını söyledi.

Orada yaşayan halklar buna karşı savaşmanın araçlarını bulmak ve başka bir yolu öne sürmek durumunda kalacaklardır. Ve dünyanın dört bir yanındaki halklar onları desteklemenin yollarını bulmak zorundadır. Ancak Afganistan’daki 20 yıllık ABD “projesinin” herkese öğretmesi gereken bir şey varsa, bu da insanlık için bu karmaşadan bir çıkış yolu bulmak için, bir baskıcı düzeni diğerine karşı desteklemenin “kolay” ama lanetli yolunu seçmek yerine, (her ne kadar zor

görünse de) tüm baskıcı sistemleri devirmek için mücadeleye ve bilime katılmak anlamına geldiğidir.

Dipnotlar:

1. El Kaide'nin Dünya Ticaret Merkezi'ne saldırmasının ardından ABD'nin işkence ettiği ve/veya hapse attığı "tehlikeli teröristlerin" birçoğunun Taliban veya El Kaide içinde çok düşük seviyeli işlerde -sürücüler gibi- çalışan insanlar olduğu ortaya çıktı. Ve elbette ABD'deki mahkumların çoğunun bu örgütlerle hiçbir ilgisi yoktu.
2. Bazılarının İran sınır muhafızları tarafından vurularak öldürüldüğüne dair raporlar mevcut.
3. The Intercept haberine göre; kentli orta sınıfın çoğunun büyük ölçüde pragmatik nedenlerle 2001 sonrası düzenin desteklenmesine ağırlık verdiğini belirtiyor. "Onlara bir ev inşa etmek veya bir aile kurmak için güvenilir bir hükümet, polis veya ordu maaşı verdiler."